

Miljö- och energidepartementet
Rättssekretariatet
Anna Cedrum

Vår referens/dnr:
143/2016

Er referens/dnr:

103 33 Stockholm

2016-09-22

Remissvar

Minskad förbrukning av plastbärkassar; Bemyndigande, informationsansvar och ikraftträdande

Svenskt Näringsliv har beretts möjlighet att yttrade sig över förslag lämnat av Naturvårdsverket i redovisning av regeringsuppdrag "Minskad förbrukning av plastbärkassar" samt förslag i en kompletterande promemoria, Bemyndigande informationsansvar och ikraftträdande, från Miljö- och energidepartementet.

I promemorian föreslås mot bakgrund av Naturvårdsverkets redovisade uppdrag att föreskriftsrätten i 15 kap 7 § i miljöbalken (15 kap 13 § prop 2015/16:166) ska ersättas av ett generellt bemyndigande för regeringen eller den myndighet regeringen bestämmer att meddela föreskrifter om avfallsförebyggande åtgärder.

Som promemorian måste förstås vill man få ett enklare sätt att meddela föreskrifter om åtgärder som ska vidtas innan ett ämne, material eller en produkt blivit avfall, meddela föreskrifter om minskningar av mängden skadliga ämnen i material eller produkter eller föreskrifter som medför minskningar av de negativa effekter på människors hälsa eller miljön som avfall kan ge upphov till. Förslaget innebär vidare att man ska kunna införa statliga prisregleringar, i detta fall på plastkassar.

Svenskt Näringsliv motsätter sig förslagen.

I Naturvårdsverkets förslag skulle 15 kap 7 § i miljöbalken (15 kap 13 § prop 2015/16:166) kompletteras med två nya punkter om möjligheten att ta ut ett lägsta pris för plastbärkassar och kräva rapportering av försäljningen. En sådan lagreglering som så specifikt skulle avse en enda produkt ter sig visserligen märklig men skulle avgränsa föreskriftsrätten. Miljö- och energidepartementet har emellertid i sin promemoria lämnat förslag till en mycket mer radikal förändringen av bestämmelsen som skulle skapa en generell möjlighet att genom myndighetsföreskrifter reglera innehåll, utformning m.m. av varor och produkter. Bestämmelsen skulle i och för sig

begränsas genom Sveriges åtaganden mot EU när det gäller produktlagstiftningen men det ter sig inte rimligt att en myndighet, i sådana fall att EU:s regler inte ställer krav, fritt skulle kunna bestämma uppbyggnaden av ett material eller en produkt, t.ex. sammansättningen på stål. Regleringen tycks här öppna möjligheterna för total statlig kontroll av i princip alla ämnen, material eller produkter. I en fri marknadsekonomi måste detta lämnas till producenterna att avgöra utifrån existerande generella regler om möjligheten att använda material, kemikalier eller liknande.

I den utsträckning man bedömer det nödvändigt att, med hänsyn till EU:s krav, utvidga föreskriftsrätten bör detta ske inom ramen för den nuvarande regeln i 15 kap 7 § (15 kap 13 § prop 2015/16:166), t.ex. genom ett tillägg i första stycket, av en fjärde punkt och en hänvisning till EU:s regler i andra stycket enligt följande modell.

3. se till att varor eller förpackningar har en viss sammansättning, återanvändbarhet och återvinningsbarhet eller
4. på annat sätt vidta avfallsförebyggande åtgärder.

Föreskrifter enligt första stycket 3 och 4 får i fråga om andra varor än förpackningar endast meddelas om föreskrifterna krävs till följd av Sveriges medlemskap i Europeiska Unionen.

Svenskt Näringsliv har dock inte kunnat analysera konsekvenserna av en sådan bestämmelse och anser att frågan kräver ytterligare genomlysning.

Svenskt Näringsliv motsätter sig också tanken på införandet av en statlig prisreglering på produkter på en fri marknad, i detta fall plastkassar. Sverige har idag en lag om statliga prisregleringar (prisregleringslagen 1989:978) som gäller vid krig, krigsfara eller om det finns "risk för en allvarlig prisstegring inom landet på en eller flera viktiga varor eller tjänster". Enligt prisregleringslagen får regeringen bestämma att ett visst pris ska gälla som högsta pris alternativt meddela prisstopp från ett visst datum.

Det föreliggande förslaget, som i motsats till prisregleringslagen inte förutsätter något kris- eller krigsläge och som utgår från att det sätts ett lägstapris, är ett allvarligt ingrepp i den fria marknadens funktion. I andra sammanhang när staten önskar minska konsumtion av en viss vara används normalt en punktskatt eller i extrema fall statliga monopol.

Om det införs en bestämmelse som ger möjligheter för en myndighet att utan lag reglera priset på varor som kan bli avfall (vilket torde vara de flesta varor) har man i realiteten avskaffat marknadsekonomin.

SVENSKT NÄRINGSLIV

Nicklas Skår